

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČEVA ULICA ŠTEV. 23.
UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.
TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Nazaj v stare čase.

Nedeljske ljubljanske volitve so dokazale znova, da se vračamo nazaj v stare čase, ko se je vsa slovenska politika vrtela okoli boja med liberalci in klerikalci. In vračamo se v one čase, ko je bil ta boj na najvišji stopnji, ko so mislili liberalci, da služijo z bojem proti električni centrali na Završnici napredni ideji in ko so mislili klerikalci, da morajo nagajati liberalni ljubljanski občini tudi v gospodarskih vprašanjih.

Ne v tem, da prihajamo v stari boj med liberalci in klerikalci, je žalosten dokaz našega političnega propadanja, temveč v tem, da govori mesto argumenta vedno bolj trmoglavost, strankarska strast in hujška beseda. Lepo in idealno bi bilo, če bi Slovenci prišli tako daleč, da bi boj le med dvema strankama pomenil, da je naš slovenski parlamentarizem na višini angleškega. Toda o tem ne more biti pri nas niti govora, ker boj ne odločajo idejne sile, temveč edinole materialna sredstva. In kdor ima ta, je gospodar situacije.

In zato je čisto vseeno, če delajo esdeesariji slabo ali dobro politiko, ker glavno je, da imajo svoj tisk in svoj strankarski aparat in potem smejo delati kar hočejo. Vsi liberalci bodo slepo drvili za njimi in naj morajo pri tem preskakovati še tako ostre razvaline njih gospodarjenja. Tako prihajamo do te žalostne posledice, da noben volilni boj niti najmanj ne prispeva k razčiščenju pojmov, temveč da samo povečuje nasprotstva in strasti. Ni čuda, če ne pridemo do nobene skupnosti v gospodarstvu in politiki in če se naša pozicija v državi ne izboljšuje tako, kakor bi se morala.

Sicer je res, da se je v volilnem boju veliko govorilo in pisalo, da gre za boj med demokracijo in reakcijo. Bolj prazne volilne fraze in bolj grde neresnice menda Slovenija sploh še ni slišala! Boj je šel v glavnem med SDS in SLS. Ali je mar SDS predstavnik demokracije, SLS pa predstavnik reakcije? Ali pa je celo resnica v nasprotnem? Kje je vendar ta boj med demokracijo in reakcijo? Ali mogoče v kulturnem in svetovnem naziranju? Nemogoče, ko pa ena stranka odkrito izjavlja, da je zastopnica katoliških načel, druga pa je razžaljena, ker nima škofovega blagoslova in se čuti celo tako razžaljeno, da išče pred sodiščem zaščite, če se ji očitata brezverstvo ali protikatoliško stališče. Kje pa naj se vendar pokaže ta boj med demokracijo in reakcijo?

Pač v enem oziru bi se mogel pokazati, glede uporabe poštenih in nepoštenih političnih metod, ker demokracija ne pozna nepoštenih metod. Toda kako si drznejo v tem oziru predstavljati esdeesariji sebe kot nosilce demokracije?

Prazna in lažljiva fraza je govorjenje, da gre pri boju med liberalci in klerikalci za boj med demokracijo in reakcijo, temveč tu gre boj le za strankarsko močanske principe, ki pa nikdar in nikoli ne smejo imeti te važnosti, da bi vsled nje trpeli interesi celote in njene gospodarstva.

In danes smo v največji nevarnosti, da bomo s povrtnitvijo v stare čase zabredli tudi v največje nepravilike. Naš interes je v tem, da s skupnim nastopom v Beogradu dosežemo čimveč za Slovenijo. Vsled boja med liberalci in klerikalci je to nemogoče.

Naš interes je v tem, da oblastne skupščine čim uspešneje delajo, toda ker so liberalci v oblastni skupščini v manjšini, bodo ovirali delo oblastnih skupščin.

In tako povsod drugod in pri vseh pri-

Vukičević soglasno izvoljen za predsednika rad. kluba

Beograd, 4. oktobra. Izid včerajšnje seje radikalnega kluba je v političnih krogih izzval iznenadenje. Splošno so pričakovali, da bodo tisti poslanci, ki jih je Vukičević za časa volitev preganjal, na seji bučno protestirali. Toda do tega ni prišlo. Na seji kluba ni bilo nobenih pojasnjevanj in je seja potekla lepo v miru. Tudi ko je Velja Vukičević podal svoje poročilo o položaju, se ni nihče oglasil za besedo razen Nastasa Petrovića, ki pa je tudi nastopil jako dobrohotno. Miren potek seje radikalnega kluba je bil, kakor se je izvedelo, sklenjen na konferenci, ki se je vršila pred to sejo. Na tej konferenci je Vukičević vztrajno zahteval, da se mu da zadoščanje na ta način, da ga izvolijo za predsednika kluba. To je baje potrebno tudi zaradi konsolidacije političnega položaja. Vukičević je moral baje obljubiti, da se bo takoj, ko bodo rešena nekatera važna vprašanja, umaknil z mesta predsednika kluba, na kar so radikalni prvaki sklenili, da pristanejo na njegovo kandidaturu. To je bilo takoj sporočeno tudi pašičevcem. Oni so bili hkrati opozorjeni, kako neprimerno bi bilo vprav v tem trenutku, če bi se protivili Vukičevićevi kandidaturi. In pašičevci so pristali na to, da ustavijo svojo akcijo, ki so jo nameravali. Če bi Vukičević kesneje ne hotel odstopiti, imajo pašičevci — vsaj tako govore — v rokah sredstva, s katerimi ga lahko pripravijo do tega, da bo odstopil.

Beograd, 4. okt. Za sejo radikalnega kluba, ki se je začela včeraj ob 5. pop. je v vseh političnih krogih vladalo veliko zanimanje, ker se je pričakovalo, da se bo na tej seji natančno pokazalo, kakšno je razpoloženje v klubu. Pri pašičevcih sta obstajali dve kombinaciji: ali da se forsira razčiščenje odnošajev v klubu za to kombinacijo so se zavzemali v glavnem ekstremni pašičevci, — ali pa da se vsa stvar prepusti času — za to so bili pa umerjenejši pašičevci — češ da bo tok dogodkov itak kmalu Vukičevića odplaval. Za pomirljivo stališče je bila večina pašičevcev.

Ze ob 4. popoldne so se pričeli poslan-

ci zbirati, ter so čakali, kdaj pride Velja Vukičević, da bi se seja lahko pričela. Opazilo se je, da so bili navzoči vsi pašičevci. Nastas Petrović je prišel ob pol 5. in zavzel prostor na skrajni levici. Ljuba Jovanovića ni bilo na to sejo.

Ob pol 5. so začeli prihajati radikalni ministri. Bili so še precej dobro razpoloženi. Velja Vukičević je prišel v klub točno ob 5. — Okrog njega so se zbrali novinarji in veliko število fotografov, ki so ga hoteli slikati. Novinarji so hoteli, da bi jim kaj povedal. Toda odgovoril je, da ni nobenih važnih momentov in da jih tudi ne bo. — Ko je Vukičević stopil v klub, se je začel razgovarjati najprej s svojimi prijatelji in ni prav nič priganjal k pričetku seje. Dogovorjeno je bilo, da se mora prej doseči sporazum o izvolitvi predsednika. Na konferenci, ki je trajala od 5. do pol 7., so se razgovarjali o tej volitvi, da ne bi potem prišlo do kakih incidentov.

Po tej konferenci se je začela seja kluba, ki jo je otvoril najstarejši poslanec Joca Selić s pozdravom navzočih in s pozivom na red. Prva točka seje je bila volitev predsednika kluba. Selić je pozval navzoče, naj se izjavijo, kdo naj se kandidira. Neki poslanci so vzklikali, da naj bo Vukičević za predsednika. G. Selić je dal ta predlog na glasovanje. V tem trenutku pa se je oglasil k besedi Nastas Petrović, ki je na kratko izjavil, da smatra položaj predsednika kluba za nespojljiv s položajem predsednika vlade. Proti osebi Vukičevića pa on nima nič. Po tej Petrovićevi izjavi je bil Vukičević soglasno — z edino izjemo glasu Nastasa Petrovića — izvoljen za predsednika kluba.

Za tem je Vukičević prevzel predsedniško mesto in se zahvalil za zaupanje. Imel je krajši govor, v katerem je poudarjal, da bo gledal, da ne pride njegov položaj kot predsednik vlade v kolizijo s položajem predsednika kluba. Nato je nakratko opisal politični položaj in omenjal med drugim tudi vstop SLS v vlado in razmerje radikalne stranke do SLS.

Balkan, središče evropske politike.

Budimpešta, 4. okt. V diplomatskih krogih se že več dni raznašajo vesti, da Italija išče nove baze za svoje odnošaje napram Jugoslaviji, ker vidi, da brez ratifikacije nettunskih konvencij ne more ničesar začeti. Diplomatski krogi smatrajo, da je jugovzhodna Evropa iznova prišla v središče evropske politike. V krogih Zveze narodov se je mnogo razpravljalo o balkanskih vprašanjih. Ker se francosko-jugoslovenska pogodba o prijateljstvu ni podpisala o priliki zasedanja Zveze narodov, kakor se je prej napovedovalo, se je v diplomatskih krogih ustvarilo mnenje, da je spor med Italijo in Jugoslavijo na pragu, in to tembolj, ker Anglija podpira italijansko akcijo. Tako v Londonu kot v Rimu delajo na to, da se ta francosko-jugoslovenska pogodba prepriči.

likah, najvažnejša slovenska vprašanja pa ostanejo nerešena. A njih rešitev je nujna in zato treba, da nastopijo proti boju med klerikalci in liberalci, proti povrtnitvi v stare čase zlasti vsi gospodarski krogi, ki največ trpe od podvojenosti slovenske politike.

Slovenski gospodarski krogi imajo samo ta interes, da se dohodki Slovenije povečajo, da se njene davščine znižajo in sicer brez ozira na to, če je komu

klerikalno ali liberalno govorenje bolj pri srcu. Kačar so carine in tarife visoke so udarjeni vsi gospodarski krogi brez razlike, v carinah in tarifah pa je prva modrost politike.

To bi morali upoštevati slovenski gospodarski krogi in zmanjšali bi sebi strankarski davek, narodu pa ogromno koristili, ker bi prisilili stranke, da bi vodile zdravo in pozitivno gospodarsko politiko, ne pa politike dnevnih gesel.

Seja demokratskega kluba.

Beograd, 4. oktobra. Včerajšnje seje demokratskega kluba so se udeležili vsi poslanci. Ni bil pa sprejet noben važen sklep. Vprašanje fuzije DS s SDS ni bilo postavljeno niti na dnevni red.

O seji je bilo izdano sledeče oficijelno poročilo:

Dne 3. t. m. dopoldne se je vršila predhodna konferenca demokratskega kluba. Seja je otvoril predsednik glavnega odbora Ljuba Davidović, ki je pozdravil poslance in jim čestital k izvolitvi in vnemi, s katero so vodili volilno borbo. Naglasil je potrebo, da še nadalje tako delujejo za stranko in njen vpliv in to v interesu države, kateri bo demokratska stranka tudi v bodoče iskreno služila. Prepričan je o popolnem soglasju, ki vlada v stranki.

Nato je dal besedo dr. Marinkoviću, ki je najprej govoril o težkem položaju v državi, ko se je praktično pokazalo, da državni posli ne morejo napredovati brez sodelovanja demokratske stranke. Demokratska stranka je to sodelovanje sprejela pod pogojem izvršitve onih zahtev, vsled katerih je šla v borbo. Povdaril je nujnost reform, tako političnih ko gospodarskih, ki naj povečajo zakonitost, dvignejo nivo naše uprave ter poskrbe za večjo strokovno usposobljenost upravnih organov.

Nato je povdaril potrebo tesnega sodelovanja med vlado in klubom.

Po govoru Marinkovića se je razpravljalo o izvolitvi začasnega predsednika skupščine. Ni pa bil v tem oziru storjen noben sklep.

Končno so bili izvoljeni kot zastopniki DS v verifikacijski odbor: Kosta Timoljević, Perić, Pera Marković in Božidar Vlajić.

Prihodnja seja bo danes dopoldne.

DANES SE SESTANETA VUKIČEVIĆ IN DR. KOROŠEC.

Beograd, 4. oktobra. Danes dopoldne ob 9. se sestane dr. Korošec in Velja Vukičević. Na tem sestanku bosta, kakor se doznava, razpravljala o končni izvedbi blejskega sporazuma in o vstopu SLS v radikalni klub. Popoldne bo imel sejo klub SLS, kjer bo dr. Korošec obvestil svoje tovariše poslance o uspehu svojih razgovorov s predsednikom vlade. Na tej seji se bo tudi sklepalo o sodelovanju z radikali. Politični krogi pričakujejo, da bo to vprašanje še danes rešeno in da bo na popoldanski seji radikalnega kluba dr. Korošec izvoljen za podpredsednika skupnega Narodnega kluba.

SEJA KLUBA SDS.

Beograd, 4. okt. Včeraj od 4. do 8. popoldne se je vršila seja kluba SDS. Na seji se je nadaljevala razprava o političnem položaju. Govorili so Pribičević, Vilder, Demetrović, Krizman, Budisavljević in Žerjav. Sklenjeno je bilo, da se o tej seji javnosti ne dajo nobene informacije. — Obširno so razpravljali o bližnjih pogajanjih z demokrati za spojitve obeh demokratskih strank. Sklenili so dalje, vložiti protest proti preganjanju profesorjev v Bosni in Hercegovini in zahtevati, da se odrejeno ukinjenje gimnazij odloži, dokler ne reši narodna skupščina vprašanja. Protestirali bodo tudi proti uredbi o spremembi uradniškega zakona. — Na volice naj se izda manifest, v katerem se jim poslanci zahvaljujejo za njih nastop ob času volitev. — Danes popoldne bo prvi službeni sestanek delegatov SDS z delegati demokratske stranke, ki so določeni, da se pogajajo o fuziji.

4. Prekraščenje zakonito določene najemnine naj zakon kaznuje pri najemodajalcu in najemjemalcu. Vse izredne pogodbe so neveljavne, v kolikor prekoračijo zakonito najemnino.

5. Dokler traja pomanjkanje stanovanj naj zakon prepreči s primernimi določbami in sankcijami pretvarjanje stanovanj v poslovne prostore.

6. Ravnotako naj zakon prepreči, da ostanejo uporabljiva stanovanja prazna, in naj prisili lastnike, da neuporabljiva stanovanja zopet uredijo za bivanje.

7. V sporih naj razsojajo redna sodišča.

Tolmačenje.

V Mariboru je več stavbenih zadrug, ki ne morejo zidati vsled predragega kredita. Zadruga »Moj dom« Tezno je sezidala z lastnimi sredstvi 5 hiš s 5 stanovanji, »Naš stan« Nova vas pa 6 hiš z 12 stanovanji. Več ne moreta zidati, ker jim primanjkuje cenene kredita. Od 12 milijonskega kredita za zidanje stanovanj drž. uradnikom je dobil samo eden po šestih intervencijah 80.000 dinarjev. Po prošnji pri stanovanjskem sodišču rabi Maribor — mesto okoli 600 stanovanj, bližnja okolica pa 400. Razentega je po napovedi mestnega fizikata v mestu 700 nezdravih in 207 prenapolnjenih stanovanj.

Če bodo lastniki razpolagali s stanovanji, bodo veliko število stanovanj zlasti pritičnih v prometnih ulicah spremenili v poslovne prostore in s tem še povečali pomanjkanje. Določanje zlate paritete za vsa stanovanja je krivično, ker večina delavcev in uradnikov ne dobiva za svoje delo zlate paritete. Zahteva po kaznovanju pretiranih najemnin je utemeljena v čl. 36 in 37 ustave, ki prepovedujeta oduševstvo in izrabljanje privatne lastnine v škodo skupnosti.

V Mariboru je okoli 50, v okolici pa okoli 120 uporabljivih praznih stanovanj, ki so jih dobili hišni lastniki po čl. 2 t. 9 na prosto razpolaganje in ki jih nočejo oddajati.

Capablanca — vodi.

Sedmo partijo je dobil Capablanca in sicer po 36. potezi. Aljehin je bil silno slabo disponiran in se je udal po še nepolnih 4 urah. S sedaj dobljeno partijo je prevzel Capablanca vodstvo v matschu. Zanimivo je, da so bile najbolj živahne in bojovite partije 1., 3., 5. in 7., torej vse partije, pri katerih je imel Capablanca bele. Ker ima sedaj vodstvo Capablanca, bo za Aljehina silno težko, da si pridobi vodstvo, ker bo moral najprej izenačiti.

Stanje po sedmem kolu je 2:1 za Capablanca, ker 4 remis partije ne štejejo.

Sport.

Olimpijada laži-amaterjev. Amsterdamski nogometni turnir bo zelo zanimiv, čeprav se ga ne bodo vdeležile države, ki so vpeljale profesionalizem, prispelo je namreč že 22. prijav iz različnih držav. Vse te tekme so seveda ne bodo vršile v amsterdamskem stadionu, ampak po večini na raznih društvenih igriščih. Svoječasno smo pisali, da se bodo v Amsterdamu srečali laži-amaterji. Kajti le malo držav je na svetu, ki zamorejo postaviti dobro nacionalno moštvo, čegar igrači lahko z mirno vestjo položijo olimpijsko prasego. Toda olimpijski komite je bil napram nogometašem, kar se tiče pojma amatersva, zelo širokogruden, ne iz idealnih, pač pa iz materialnih razlogov. Saj bodo ravno nogometne tekme služile v to, da se pokrijejo velikanski stroški olimpijskih iger.

Kakor dobljeno, tako zgubljeno. Velikanski zaslužki svetovnih prvakov, od katerih sta n. pr. pred kratkim Tunney in Dempsey zaslužila en oziroma pol milijona dolarjev, vzbujajo napačne pojme o bogastvu teh matadorjev. Ti ljudje namreč znajo hitro pridobiti premoženje še hitreje zapraviti. Še noben svetoven champion si ni prihranil premoženja za stara leta. Za primer navedemo zamorca Jack Johnsona, ki je bil svetovni prvak od l. 1908 do 1915 in ki je plaval v denarju. V Chicagu se je dobro spominjajo krasnega rdečega auta, v katerem je drvel Johnson po ulicah. Johnson je že zdavnaj down and out. Sedaj živi bomo življenje kot trener bokserja tretje vrste. Pred kratkim so oba zaprli, ker sta aranžirala goljufiv navidezen boks - match. Položiti nista mogla niti borne kavcije 500 dolarjev. Sic transit gloria mundi.

Pojoi bokser. Holanec Joop Liet se je proslavil kot bokser s tem, da v ringu večkrat zapoje kako ario. Bokserji strokovnjaki so mnenja, da je prav dober pevec, godbeniki pa se zopet čudijo, da je Liet s svojim petjem tako malo nasprotnikov knock outal. Ko je zadnjič nastopil v Mülhausen, ga je neki Rasewann že v drugi rundi potolkel na tla in Liet ni dal iz svojega kota nobenega glasu več od sebe.

Jubilejna kolesarska dirka v Sloveniji. Medklubiški odbor za proslavo 40-letnice obstoja slovenskega kolesarstva razpisuje »Jubilejno medklubiško dirko« na 9. oktobra t. l. na progi Ljubljana — Vransko — Ljubljana 100 km. Start točno ob 12. uri opoldne na Kongresnem trgu, cilj po 3. uri pop. na Dunajski cesti pri km 1.250 pred gostilno »Kakič«. Za to dirko je poklonila »dvanajstorič« bivših članov »Kluba slov. biciklistov Ljubljana 1887« velik prehodni pokal. Poč-

ni razpisi dirke, razposlali so se že vsem klubom Slovenije, kateri so včlanjeni državnim kolesarski zvezi. Vsi klubi se opozarjajo, da se te dirke polnčestvilo udeležijo, da na ta način dostojno manifestirajo za 40-letnico obstoja slovenskega kolesarstva. Dirkači se opozarjajo, da se takoj prijavi, zaključek prijave je neodložljivo v četrtek dne 6. oktobra t. l. ob 14. uri v kavarni Prešeren. Dirka se vrši ob vsakem vremenu. — Medklubiški odbor.

Tildenov seznam najboljših teniških igralcev. Tilden objavlja v »New York Herald« sledečo listo teniških igralcev: Helena Willsova kot razred zase; potem slede: d' Alvarez, Kea Boumann, Betty Nuthall, Molla Mallory, Joan Fry, Elizabeth Heine, Elizabeth Ryan, Charlotte Hosmer, Mrs. Godfree. Dalje pripomni, da bi na tej listi lahko figurirale tudi Helen Jacobs, Mrs. Peacock in Cilly Aussem, vendar se pa dosega še niso vdeležile takih tekem, ki bi omogočale brezhibno kvalifikacijo.

Borze

8. oktobra.

Ljubljana. Berlin 13.51 — 13.54 (13.525), Curih 10.94 — 10.97 (10.955), Dunaj 7.9975 do 8.0275 (8.0125), London 276.10 — 276.90 (276.50), Newyork 56.64 — 56.84 (56.74), Pariz 222 — 224 (223), Praga 167.99 — 168.79 (168.39), Trst 308.75 — 310.75 (309.75).

Zagreb. Amsterdam 22.795 — 22.855, Dunaj 7.9975 — 8.0275, Berlin 13.52 — 13.55, Budimpešta 9.945 — 9.975, Milan 309.5 do 311.5, London 276.10 — 276.90, Newyork 56.637 — 56.837, Pariz 222.25 — 24.25, Praga 167.99 — 168.79, Curih 10.94 — 10.97, Varšava 6.43 — 6.47.

Curih. Beograd 9.13, Newyork 518.775, London 25.24, Pariz 20.355, Milan 23.315, Praga 15.375, Budimpešta 90.725, Bukarešta 3.24, Dunaj 73.1775.

Efeti.

Ljubljana. Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 138 — 0, Prašedion 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 0, Strojne 0 — 70, Vevče 135 — 0, Ruše 260 — 270, Kranjska industrijska 400 — 0, Stavnica 56 — 0, Sešir 104 — 0.

Ljubljanska blagovna borza (3. t. m.) Les: Tendence nespremenjena. Zaključeni so bili 3 vagoni, in sicer 2 vagona bukovih drv, 1 vagon meja po 22.50 in 1 vagon remeljnov, 4 m dolgih, ostrorobih, 28x58 mm fco vagon naklad. postaja po 465. Deželni pridelki: Tendence za žito mirna. Zaključkov ni bilo.

BIVSI RUDAR V VLOGI FINANČNIKA.

Lahkomiselnost in poželjenje po bogastvu oboje je že marsikoga ugonobilo. To resnico je spoznal po dvajsetletnem uspešnem varanju, lahkomiselnosti, iskanju bogastva nevarnež »gospod« Josef Aspinall. Sedaj je »junak« dneva od londonskega sodišča obsojen, obšutno obsojen in junake bo premišljeval med štirinajstimi leti v bitorbi. Jetnišnica mu je že več ali manj znana, saj je svoje bližnje okradel za nič več in nič manj kot za — dvestotiscé funtov sterlingov, približno 140.000.000 dinarjev.

Lahkomiselnost in pohlep sta gnala že v zgodnji mladosti Aspinalla na pot, ki jo bodo najbolj izprijeni ljudje. Po volji starišev je bil zaposlen v rudokopu kot rudar. Že kot mladenič je kazal izredne finančne zmoglosti. Ker je kot tak vžival splošno priznanje, ej vzel slovo od rudarskega življenja in postal trgovec. Leta 1902 je otvoril lastno trgovino. Ker je hotel na hiter način obogateti — trgovina mu ni uspevala, kot je pričakoval — si je izbral pot nepoštenosti. Ogoljufal je nekega posestnika večjih rudnikov. Zaradi tega dejanja in insolventnosti trgovine je prišel pred sodišče ter bil obsojen na devet mesecev ječe. Po prestani kazni je nanovo otvoril trgovino. Potrebne denarce mu je preskrbel žena. Tudi to pot ni imel zaželenega uspeha; trgovino je moral opustiti. Ker pa je hotel na vsak način obogateti, je pridobil lasta, ki mu je nudil po daljšem prigovarjanju potrebni kapital. Tudi tretji poizkus rehabilitacije je končal — nesrečno.

Z nesrečo raste bistroumnost in razsodnost. Obojno pa je rodilo pri Aspinallu — velikopoteznost. Ustanovil je akcijsko družbo »Crainant and Devon Mining Syndicate«, sleparsko podjetje svoje vrste, ki pa je prinašalo lepe denarce 130.000 funtov sterlingov. Od teh dob je živel »gospod« Aspinall božanstveno življenje. Sumne in hrupne veselice v bogato okrašenih sobanah so bile na dnevnem redu. Kako je Aspinall bil iznajdljiv priča sledeča dogodivščina.

Ko je goljufu nekoč zmanjkal potrebni kapital, si je izmislil nekaj prav posebnega. Upniki so terjali, neizprosno terjali. Kako iz zadrege? Povabil je upnike na božanstveno večerjo, nudil ob tej priliki najboljše pijačo ter popeljal vso družbo v klet, kjer je pokazal raznovrstna najbljuvija vina. »Vse to gospoda, zastavim«, je dejal gospod Aspinall. Umevno, da so upniki blagohotno odklonili to ponudbo. »Gospod Aspinall je bil in bo kavalir!« — so vzklikali zbrani. Na žalost pa zbrana gospoda ni vedela, da je v »serviranih« steklenicah blažena — vodica. Končno pa so zopet spoznali prevaro in Aspinall je bil obsojen na dvajset mesecev ječe.

Ilja Erenburg:

49

Ljubezen Jeanne-e Ney.

(Iz rusčine prevedel B. L.)

— Iz bara? Kaj je to?

Margot ni več strpela. Pri srcu ji ni bilo veselo in ne svečano ampak prej strašno. Pisarna, pisalni stroj, gospodična, ki mirno plete šal — vse to jo je zmedlo. Pa se je kljub temu zasmejala, ker je bilo vendarle preveč smešno to, kar je vpraševala slepica. Margot je lahko razumela, da so ljudje, ki ne vedo, kaj je parnik ali potres, (Margot je vse to vedela); bilo ji je pa smešno, da kdo ne ve, kaj je bar. In Margot se je od srca zasmejala.

— Bar? Ali niste bili še nikdar v baru? To je... kako bi vam pojasnila... To je nekaj takega, ko vaša pisarna, to se pravi, da tja lahko vsakdo pride. Samo ta razlika je, da je tam zelo veselo, tam se pije šampanjec, cocktail in se pleše. Zamorec Sulo pa žvižga.

— Ne pripoveduje več! Jaz se zamorec bojim!

— Saj vendar ni strašen! Jezik ima ko mačka, dolg in raskav. Strašno je sladkosneden. Jaz pa sedim tam za pultom in...

Naenkrat se je pa Margot spomnila, čemu je prišla in je takoj prekinila svoje navdu-

šeno pripovedovanje. Zbrala je vse svoje sile in zakričala:

— Vi ne veste, on je zločinec, pravi zločinec!

— Kdo? Zamorec?

— Ne, vaš ženin.

— Ni res! On je dober! Ne žalite mi ga!

Gabrijela je vstala in iztegnila obe roki s pletilkami proti Margot, kakor da hoče zaščititi svojo ljubezen.

— Poslušajte me! On vas vara. Ko sem danes z njim spala...

— Kako spali? Ali ste njegova sestra?

— Kako ste vi vendar čudni! Ko otrok! Nič ne razumete. Spati, to se pravi ljubiti. Ali razumete? Jaz namreč sedim samó ob večerih v baru, ponoči pa se pečam z ljubeznijo. Moškim to jako ugaja in zato dobro plačujejo. To je moje delo, ki mi daje dohodke. Sinoči me je imel vaš ženin.

— Lažete! On vas ne more ljubiti, ker mi je sam rekel, da ljubi samo mene.

Margot je imela dovolj: namesto, da bi ji bili hvaležni jo še žalilo!

— Kato to — lažem? Saj mi je vse perilo raztrgal na telesu, vaš ljubček, tako je bil nestrepen! Niti toliko ni mogel počakati, da bi se slekla. Še v baru je silil vame, naj ga poljubljam.

Ko je Gabrijela slišala te besede, je stopila k Margot, jo prijala za roke in tiho rekla:

— Ne norčujte se iz mene. Fantiči iz zgornjega stanovanja se norčujejo iz mene, ker sem slepa. Prosim vas, povejte mi: ali vas je res poljubljaj?

— Seveda me je! Svojih tristo frankov sem pošteno prislužila!

Gabrijela je zajokala Margot teh solz ni razumela. Sicer je tudi sama rada jokala, ampak na ves glas, kakoršen pač morabiti jok. Slepica pa je jokala tako čudno, da je ni bilo slišati, niti rame ji niso drhte, samo solze, mnogo solza se ji je usulo čez miren obraz. Brez razumevanja za ta čuden način joka, Margot ni vedela, kako naj jo uteži. Nazadnje je pa Gabrijela rekla:

— On ni kriv! Jaz sem slaba. Vsem sem zavidala. Vi ste gotovo boljši, ko jaz. Vi niste slepi. Naj vas ljubi! Naj vas poljubljaj! Nič mu ne bom rekla. Mogoče bo pa vendarle rad videl, da bi bila njegova žena. Da bi vsaj tla umivala! Pa bom srečna.

— Molčite! Vi sploh nič ne razumete. Nikar se ne pomirite s tem! Rekel mi je, da vas bo takoj po poroki zadavil. Roke pa ima kakor opica. Zdaj vam poveni, čemu sem prišla... Rešiti vas moram! Zaprl vas bo v temnico! Sposoben je na vse!

— Vi mi govorite strašne stvari. Zakaj bi me zapiral? Ali sem mu storila kaj hudega?

— Sovraži vas! Ah, kako je kričal: »zadavil jo bom, kar zgrabilo me bo, pa jo bom zadavil.« Rekel je, da z vami ljubimka in vam pri tem kaže jezik. Rekel je, da ste slabši, ko stara Angležinja.

— Nič ne razumem. Jaz sem neumna. Ne norčujte se iz mene! Zakaj bi mi pa vendar govoril, da me ljubi? Čemu?

— Kako ste vi čudni. Saj tudi jaz dedcem pravim, da jih ljubim, pa bi jim najrajši pljunila v obraz. Za to mi vendar plačaj!

— To se pravi, da vi lažete. To ni lepo.

— Eh vi, ljuba moja, nikar ne vihaite nosu! Lagati mora vsak! Jaz z lažjo nikogar ne ubijam, on pa si hoče z lažjo prislepiti vašo doto, nato vas pa zadaviti. Njega bi bilo treba posaditi v ječo, ohglaviti bi ga bilo treba, da veste!

— In vam je rekel, da me sovraži?

— Seveda, pa še večkrat. Še celo govoril ni, ampak rujeval ko bik.

Gabrijela je vzdignila roke k svojim očem, iz katerih so se ves čas usipale solze.

— Usmilite se me! Tako sem nesrečna! Nimam takih... Niso take, ko pri drugih.

(Dalje prihoda.)

Na veliko! Galanterija Na veliko!

Trikotaža za dame in gospode. — Volna za pletenje v vseh barvah. — Velika izbira nogavic, kravav v raznih cenah. — Kompletne potrebščine za krojače, šivilje in čevljarje. — Razne toaletne in kozmetične potrebščine pri

Josip Petelinc-u Ljubljana

Sv. Petra nasip 7 ob vodi.

Posrežba točna.

Cene nizke.

Posrežba točna.

TISKARNA „MERKUR“

GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

TELEFON ŠTEV. 2552.

TELEFON ŠTEV. 2552.

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela

»Segetan«

najboljše sredstvo za luženje semen. ¼ % raztopine zadostuje za zavarovanje proti sneti in biljnih boleznim. Dr. A. Jenčič, Maribor, Kopitarjeva ulica 6.

Širite

»Narodni Dnevnik«!

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača 50 par. Za debelo tiskano pa Din 1.—

Pouk ali konverzacija

v nemščini, francosščini, angleščini in italijanščini daje izobražena nemška dama. Naslove prosil na upravo »Nar. dnevnika« pod »Individualni pouk«.

Gospodinje,

šivilje, krojači, ki nimate časa v skupne tečaje in se želite izobraziti v izdelovanju oblek, za Vas je pouk v popoldanskih ali večernih urah. Pričetek 19. t. m. Izdelovanje krojev! Zasebno krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19.

Proda se

mlad pes, prava rasa Doberman, čistokrven, z rodomnikom. Poizve se na Rimski cesti št. 5 pri bli-